

Českomoravský svaz bytových družstev

Úvod do GDPR a vztah k zákonu o ochraně osobních údajů

Ing. Milan Ševčík
odborný rada
Odbor pro styk s veřejností
Úřad pro ochranu osobních údajů
Pplk. Sochora 27
170 00 Praha 7
ID datové schránky: qkbaa2n
tel. ústředna 234 665 111
www.uoou.cz
posta@uoou.cz

Program

- Zákon o ochraně osobních údajů a obecné pojmy, úvod do GDPR
 - Definice některých pojmů
 - Zpracování osobních údajů a rodných čísel, jejich zpřístupnění
 - Kamerové systémy a fotopasti, čipové zámky
 - Záznam veřejného prostranství
 - Průnik zákona o ochraně osobních údajů a občanského zákoníku
 - Správce - zpracovatel
 - Kamery mimo režim zákona o ochraně osobních údajů
 - Kamerový záznam jako důkazní prostředek
 - K některým otázkám v souvislosti s obecným nařízením
-

Zákon o ochraně osobních údajů, obecné pojmy, úvod do GDPR

Pod pojmem „zákon“ nebo „zákon o ochraně osobních údajů“ je nadále míněn zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ten v platném znění je k dispozici na webových stránkách Úřadu www.uoou.cz pod tlačítkem „Právní předpisy“.

Ke kompetenci a působnosti Úřadu uvádím, že podle § 2 odst. 2 zákona je ústřední správní úřad pro oblast osobních údajů. Byl zákonem zřízen a jeho nezávislost je zajištěna skutečností, že předsedkyně a inspektoři Úřadu, kterých je ze zákona sedm, jsou navrhováni senátem parlamentu České republiky a jmenováni prezidentem republiky.

Pár slov k Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, které nahradí dosud platný zákon o ochraně osobních údajů. Je pro ně používán krátký název - obecné nařízení.

Úřad zůstane dozorovým úřadem s obdobnými kompetencemi a nezávislostí i v režimu obecného nařízení. To připouští ustanovení několika dozorových úřadů v rámci jednoho státu. Tento model je však podle mého názoru vhodný na spolkové státy a je nepravděpodobné, že by na území České republiky byl ustanoven další. S tím nepočítá ani stávající verze návrhu následného zákona o ochraně osobních údajů.

Podle mého názoru se jedná o moderní právní předpis, který reaguje na ekonomickou a technickou současnost a přesněji strukturuje a popisuje jednotlivé prvky. V některých momentech se podobá zákonu o ochraně osobních údajů, který měl rovněž základ ve směrnici Evropské unie. Zavádí však i řadu nových pojmů reflektujících mezinárodní ekonomiku a mezistátní pohyb osobních údajů.

Představuje nový právní rámec ochrany osobních údajů v evropském prostoru a ode dne účinnosti, tj. 25. května 2018, bude přímo stanovovat pravidla pro zpracování osobních údajů, včetně práv subjektu údajů - fyzické osoby. V českém právním prostředí tak obecné nařízení od uvedeného data nahradí dosud platný zákon. Zákon o ochraně osobních údajů se změní v zákon o zpracování osobních údajů a ten již upravovat jen některé aspekty týkající se Úřadu, např. jeho ustavení, organizaci atd. a některé dílčí záležitosti nutné k dotvoření celého rámce ochrany osobních údajů na státní úrovni, které nejsou obecným nařízením upraveny či je jím umožněno nebo dokonce stanoveno je upravit na vnitrostátní úrovni. Pro obecné nařízení je charakteristická jeho univerzální použitelnost ve všech státech Evropské unie, a dále Islandu, Norsku a Lichtenštejnsku a tudíž i sjednocující účinek, protože jednotná pravidla pro zpracování osobních údajů budou platit v každém dotyčném státě.

Na webu Úřadu pod adresou <https://www.uoou.cz/gdpr/ds-3938/p1=3938> jsou materiály k obecnému nařízení. Pod odkazem „Dokumenty k GDPR“ je zde k dispozici obecné nařízení v plném znění, a další dokumenty. Lze zde rovněž najít dokument „GDPR v otázkách a odpovědích“. Doporučuji Vám tento web sledovat průběžně, protože zde budou zveřejňovány postupy v souvislosti s pracemi nad tvorbou novely zákona o ochraně osobních údajů a názory na konkrétní uplatnění obecného nařízení v různých situacích.

Definice a srovnání některých pojmů

Následující výčet pojmů ve smyslu čl. 4 obecného nařízení není úplný. Zaměřím se na ve vaší praxi běžně používané.

Osobní údaje

Podle § 4 písm. a) zákona se osobním údajem rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže ho lze přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.

Podle obecného nařízení jsou osobní údaje veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě tj. subjektu údajů; identifikovatelnou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby;

- Je zřejmá podoba obou definicí. V případě osobních údajů se jedná o široký pojem. Dle mého názoru jsou veškeré údaje ve vztahu ke konkrétní fyzické osobě osobní údaje. Identifikace podle chůze, oblečení místa a času atp.

Zpracování

Podle § 4 písm. e) zákona se zpracováním osobních údajů rozumí jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.

Podle obecného nařízení se zpracováním rozumí jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, která je prováděna pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení.

Opět zřejmá podoba zákona o ochraně osobních údajů a obecného nařízení. Jde o ohraničenější pojem než osobní údaj a to např. prvkem systematickosti.

Osobní údaje lze zpracovávat pouze na základě právního základu. Tím může být souhlas subjektu údajů se zpracováním jeho osobních údajů nebo správce může zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, pokud právním základem je např. povinnost uložená správci některým právním předpisem, jedná se o plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem nebo pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby. VÝČET NENÍ ÚPLNÝ. V rámci tohoto povídání budou nejfrekventovanější zpracování pro splnění povinnosti ze zákona a naplnění právního zájmu.

Obdobně jsou definovány podmínky zpracování i obecným nařízením.

Evidence

Nová kategorie – podle obecného nařízení je evidencí jakýkoliv strukturovaný soubor osobních údajů přístupných podle zvláštních kritérií, ať již je centralizovaný, decentralizovaný, nebo rozdělený podle funkčního či zeměpisného hlediska;

Správce OÚ

Podle § 4 písm. j) zákona se správcem rozumí každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za ně. Zpracováním osobních údajů může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Podle obecného nařízení je správcem fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů; jsou-li účely a prostředky tohoto zpracování určeny právem Unie či členského státu, může toto právo určit dotčeného správce nebo zvláštní kritéria pro jeho určení. (PŘÍKLADY)

I zde si jsou obě právní úpravy podobné. Obecné nařízení však pracuje i s pojmem „společní správci“.

V postavení správce je bytové družstvo a to i v souladu s ustanovením § 727 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění změny č. 458/2016 Sb., podle kterého bytové družstvo může spravovat domy s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví jiných osob.

Zpracovatel

Podle § 4 písm. k) zákona je zpracovatel každý subjekt, který na základě zvláštního zákona nebo pověření správcem zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona.

Podle obecného nařízení je zpracovatelem fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce.

Typickými zpracovateli v souvislosti s bytovým družstvem bývají subjekty smluvně zajišťující účetní agendu, správu domu apod., a v souvislosti s kamerovým systémem bezpečnostní agentury.

Smlouva o zpracování

Podle § 6 zákona pokud zmocnění nevyplývá z právního předpisu, musí správce se zpracovatelem písemně uzavřít smlouvu o zpracování osobních údajů. Musí v ní být zejména výslovně uvedeno, v jakém rozsahu, za jakým účelem a na jakou dobu se uzavírá a musí obsahovat záruky zpracovatele o technickém a organizačním zabezpečení ochrany osobních údajů.

Výrobce, dodavatel technologie a montáže

V souvislosti s výrobou, dodávkou a montáží elektronických systémů včetně kamerových, výrobcům a dodavatelům ze zákona povinnosti nevyplývají.

Souhlas

Podle § 4 písm. n) zákona o ochraně osobních údajů se souhlasem subjektu údajů rozumí svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů. Podle § 5 odst. 4 zákona musí subjekt údajů být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování.

Podle čl. 4 odst. 1 bod 11 obecného nařízení je jakýkoliv souhlas svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým subjekt údajů dává prohlášením či jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů. Jde o aktivní a dobrovolný projev vůle subjektu údajů, ke kterému nesmí být nucen.

Nový je prvek odlišitelnosti souhlasu – nemůže např. být součástí smluvních nebo obchodních podmínek. Také jím nemůže být podmíněno poskytnutí služeb.

Další významnou změnou je stanovení kritérií souhlasu dětí v souvislosti se službami informační společnosti, kdy bude do stanoveného věku dítěte muset být v této souvislosti souhlas vyjádřen nebo schválen osobou, která vykonává rodičovskou zodpovědnost k dítěti.

Zpracování osobních údajů a rodných čísel, jejich zpřístupnění

V této části budeme hovořit o:

- statutárních zástupcích
- členech
- nájemcích
- obyvatelích domu
- jiných osobách
- zaměstnancích

Podle § 3019 občanského zákoníku jsou údaji, podle nichž lze člověka zjistit, zejména jméno, bydliště a datum narození, popřípadě identifikující údaj podle jiného právního předpisu. Obdobné vymezení identifikačních údajů fyzické osoby je obsaženo i v ustanovení § 18 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona je správce povinen shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu. Podle odst. 2 téhož paragrafu může správce zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez souhlasu je může zpracovávat, je-li naplněna některá z podmínek podle písm. a) až písm. g) téhož ustanovení, např. podle písm. a) jestliže správce provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti, případně podle písm. e) z důvodu právem chráněného zájmu.

Podle § 13c odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, lze rodná čísla využívat, stanoví-li tak zvláštní zákon nebo, podle písm. c) téhož ustanovení, se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce.

Osobní údaje a rodná čísla statutárních zástupců

Podle § 13c odst. 1 písm. b), písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, lze čísla využívat, stanoví-li tak zvláštní zákon nebo se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce.

Na základě zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, je veden obchodní rejstřík, do kterého se zapisují i bytová družstva a jejich statutární zástupci. Podle § 25 tohoto zákona se do něho krom jejich identifikačních údajů zapisuje i rodné číslo. Vedou ho rejstříkové soudy, je veřejný a musí být dálkově přístupný.

Zpracování těchto osobních údajů včetně rodného čísla tedy bytovému družstvu vyplývá jako povinnost. Z pohledu zákona o ochraně osobních údajů je zpracovává bez souhlasu svých statutárních zástupců.

Osobní údaje členů

Seznam členů

Podle § 580 odst. 1 zákona o obchodních korporacích a družstvech vede družstvo seznam členů. Údaje, které se do něho zapisují, specifikují písm. a) až písm. c) tohoto ustanovení.

Podle § 581 odst. 1 má člen právo do seznamu členů nahlížet a žádat bezplatné vydání potvrzení o svém členství a obsahu svého zápisu v seznamu členů. Stanovy mohou určit, že člen, který požaduje vydání tohoto potvrzení častěji než jedenkrát za rok, uhradí družstvu odůvodněné náklady s tím spojené. Podle odst. 2 údaje zapsané v seznamu členů může družstvo používat pouze pro své potřeby ve vztahu ke členům družstva. Za jiným účelem mohou být tyto údaje použity jen se souhlasem členů, kterých se týkají.

Za jiným účelem mohou být tyto údaje použity jen se souhlasem členů, kterých se týkají.

Pokud bytové družstvo zpracovává jiné osobní údaje členů, mimo telefonních čísel a elektronických adres, jedná se o postup, z něhož vyplývá podezření z porušení zákona a to i v případě, že je zpracovává se souhlasem subjektů údajů, protože tyto údaje mohou být z pohledu účelu zpracování posouzeny jako nadbytečné, tedy jako postup v rozporu se zákonem.

Osobní údaje obyvatel domu

Základním právním předpisem ve věci práva bytového družstva znát osobní údaje osob trvale bydlících v družstevním bytovém domě je zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel. Podle odst. 8 tohoto zákona ohlašovna sdělí vlastníkovvi objektu do vlastních rukou na jeho písemnou žádost jméno, příjmení, datum narození občana, k němuž vede údaj o místě trvalého pobytu, odpovídající adrese objektu. Už ze skutečnosti, že ohlašovna tyto osobní údaje bytovému družstvu zasílá do vlastních rukou, je zřejmá jejich ochrana. Neoprávněné zpřístupnění těchto údajů např. členům družstva vy bylo považováno za porušení zákona o ochraně osobních údajů.

Osobní údaje nájemců

Zpracování identifikačních osobních údajů nájemců bytovým družstvem je nezbytné i pro sjednání a plnění smlouvy nájemní a kriteriální výpočet podílu na společných úhradách. I tyto osobní údaje bytové družstvo zpracovává, protože je to jeho zákonná povinnost nebo právní zájem, tedy bez souhlasu členů a nájemců. Zpracování jiných osobních údajů, které za účelem identifikace tohoto nájemce nejsou nezbytné, např. údaj o rodinném stavu, by bylo považováno za postup v rozporu se zákonem.

Zpřístupnění údajů o dlužnících

Údaje o dlužné částce v souvislosti s konkrétní fyzickou osobou jsou osobními údaji ve smyslu ustanovení § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Podle mého právního názoru je člen bytového družstva jak subjekt údajů, tak osoba, která může podle zákona přicházet do styku s osobními údaji jiných členů, které se týkají společného hospodaření. Těmto osobám tedy lze zpřístupnit údaje o podílu jiných členů družstva na společných nákladech. Jsou pak vázány povinností mlčenlivosti podle § 15 zákona.

Práva a povinnosti člena družstva upravují stanovy a to podle §§ 553 a 731 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech. Stanovy by případně měly upravovat i nakládání s údaji o pohledávkách a podílu na společných nákladech. Odmítnout zpřístupnit tyto údaje tedy lze s odkazem na stanovy družstva, nikoliv na zákon o ochraně osobních údajů.

Podle § 13 odst. 1 zákona je správce povinen zabezpečit osobní údaje mimo jiné tak, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k nim. Údaje o dlužnících lze tedy sdělit pouze oprávněným osobám, např. na schůzi členů družstva, v obálce na jméno apod., případně na internetu zabezpečeném přístupovými právy tak, že předmětné webové stránky jsou přístupné výhradně členům družstva. Nelze je umístit na vývěsce v chodbě domu nebo je zveřejnit na internetu, kam mají přístup jiné osoby, než oprávněné.

V uvedené souvislosti doporučuji Vaší pozornosti stanovisko Úřadu č. 1/2001 „*Zveřejňování jmen dlužníků*“ dostupné na webu Úřadu www.uoou.cz pod tlačítkem „Názory Úřadu/Stanoviska“.

OÚ jiných osob

Bytové družstvo obvykle zpracovává osobní údaje i jiných fyzických osob, např. těch, které vykonávají dohodnuté práce a služby. V tomto případě zpracovává jejich nezbytné osobní údaje spjaté s plněním dohody, smlouvy, objednávky a to např. z důvodu stanovení a úhrady finanční odměny, tzn. jako povinnost určenou např. zákony z oblasti daní a účetního výkaznictví, tedy z pohledu zákona o ochraně osobních údajů jako plnění zákonné povinnosti, tedy bez souhlasu těchto osob.

Osobní údaje zaměstnanců

Podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona může správce zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, jestliže provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce.

Právní povinnosti v souvislosti s pracovněprávním vztahem stanovují zaměstnavateli např. zákoník práce v souvislosti s evidencí odpracované doby, mezd a platů, zákony z oblasti sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění, daní a účetnictví, ochrany zdraví

a bezpečnosti při práci, v souvislosti se škodním řízením, povinnými školeními apod. Nezbytné osobní údaje zaměstnanců včetně rodného čísla v souvislosti s plněním těchto povinností tedy zaměstnavatel zpracovává v režimu § 5 odst. 2 písm. a) zákona a v souladu se zákonem o evidenci obyvatel a rodných číslech bez souhlasu zaměstnanců. Uzavření a průběh pracovněprávního vztahu je zpracováním nezbytných osobních údajů včetně rodného čísla zaměstnance podmíněn a nemůže bez toho nastat ani existovat.

Povinnosti ze zákoníku práce

Zaměstnavatel mimo jiné vede informační systém o platech podle § 137 odst. 2 zákoníku práce, podle kterého se tímto systémem rozumí shromažďování, zpracovávání a uchovávání údajů o prostředcích na platy a na odměny za pracovní pohotovost, průměrných výdělcích a o osobních údajích zaměstnanců ovlivňujících výši platu. Podle § 312 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel oprávněn vést osobní spis zaměstnance. Ten smí obsahovat jen písemnosti, které jsou nezbytné pro výkon práce v základním pracovněprávním vztahu. Podle odst. 2 tohoto paragrafu mohou do osobního spisu nahlížet vedoucí zaměstnanci, kteří jsou zaměstnanci nadřízeni. Právo nahlížet do osobního spisu má orgán inspekce práce, Úřad práce České republiky, Úřad pro ochranu osobních údajů, soud, státní zástupce, policejní orgán, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby. Za nahlížení do osobního spisu se nepovažuje předložení jednotlivé písemnosti zaměstnavatelem z tohoto spisu vnějšímu kontrolnímu orgánu, který provádí kontrolu u zaměstnavatele a který si tuto písemnost vyžádal v souvislosti s předmětem kontroly prováděné u zaměstnavatele. Podle odst. 3 má zaměstnanec právo nahlížet do svého osobního spisu, činit si z něho výpisky a pořizovat si stejnopisy dokladů v něm obsažených, a to na náklady zaměstnavatele.

Podle § 105 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění. Podle odst. 2) tohoto paragrafu je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny. Podle odst. 3 je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo

a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo

b) k úmrtí zaměstnance.

Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen zaměstnavatel předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

(4) Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

(6) Zaměstnavatel je povinen vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích.

(7) Vláda stanoví nařízením

a) způsob vedení evidence úrazů v knize úrazů,

b) ohlašování úrazů,

c) vyhotovování a zasílání záznamu o úrazu a záznamu o úrazu - hlášení změn,

d) okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz, zasílá záznam o úrazu a záznam o úrazu - hlášení změn,

f) vzor záznamu o úrazu a vzor záznamu o úrazu - hlášení změn.

Dalšími právními předpisy, které stanovují povinnosti při vedení dokumentace v souvislosti s pracovním úrazem, jsou např. nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu vedení evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, nařízení vlády č. 98/2012 Sb. a vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci.

Osobní údaje nad stanovené zákonem

I když se jedná o osobní údaje, jejich zpracování není dáno některým právním předpisem, Úřad akceptuje zpracování čísel mobilů a e-mailů všech výše uvedených kategorií subjektů údajů za účelem urgentního kontaktu např. při haváriích. Jejich zpracování tedy lze zdůvodnit právním zájmem.

Ověření přesnosti osobních údajů, občanský průkaz, cestovní doklad

Podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů je správce povinen zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem. Je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizuje. Zjistí-li správce, že jím zpracované osobní údaje nejsou s ohledem na stanovený účel přesné, provede bez zbytečného odkladu přiměřená opatření, zejména zpracování blokuje a osobní údaje opraví nebo doplní, jinak osobní údaje zlikviduje.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, je občanský průkaz veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, podobu a státní občanství České republiky, jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona. Paralelou tohoto ustanovení je § 2 odst. 1 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech.

Podotýkám, že občanský průkaz a cestovní doklad (pas) jsou jediné zákonem stanovené doklady dokládající a identifikující fyzickou osobu.

Protože bytové družstvo v postavení správce povinně zpracovává pouze přesné osobní údaje, může jejich přesnost ověřit nahlédnutím do občanského průkazu, případně cestovního dokladu a číslo tohoto dokladu poznamenat k ověřeným osobním údajům. Pořízení a uchování kopie by však bylo v rozporu se zmíněnými právními předpisy i zákonem o ochraně osobních údajů.

Kamerové systémy a fotopasti, čipové zámky

Premisa

Při dodržení podmínek a povinností stanovených příslušnými právními předpisy je ochrana lidí i majetku legální postup i za případného využití elektronických prostředků včetně kamerového záznamu.

Provozování kamerového systému, a fotopastí je ve stejném režimu a Úřadem je považováno za zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, pokud součástí kamerového sledování je záznam těchto záběrů s cílem využít je k identifikaci fyzických osob. Údaje uchovávané v záznamovém zařízení jsou osobní údaje, lze-li na jejich základě přímo nebo nepřímo identifikovat fyzickou osobu. Zpracováním osobních údajů v souvislosti s čipovým zámkem je situace, kdy tento pořizuje záznam času použití a přiřazuje jej ke konkrétní fyzické osobě.

K této problematice Úřad původně vypracoval a zveřejnil stanovisko č. 1/2008 „*Umístění kamerových systémů v bytových domech*“. Podle něho bylo možné v některých částech domu, kde převyšuje právo na ochranu osobnosti nad právem na ochranu majetku, např. v kabinách výtahů a vchodech do domu pořizovat záznam pouze se souhlasem všech v domě bydlících lidí. Z diskusí s bytovými družstvy, společenstvími vlastníků jednotek a majiteli domů, však vyplynulo, že domy jsou mnohdy ničeny a vykrádány nikoliv „zvenčí“, ale jejich obyvateli, kteří samozřejmě nedají souhlas s provozováním kamerového systému. Úřad proto svůj postoj přehodnotil a pod stejným názvem na webu www.uoou.cz zveřejnil nyní platné stanovisko č. 1/2016, podle kterého v případě doložené předchozí trestné činnosti nebo opakovaných přestupků v domě, případně jeho blízkém okolí, mohou být záznamy kvalifikovány jako zpracování v režimu ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona, podle kterého může správce zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, tj. osob vstupujících do zaznamenávaného prostoru, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, např. obyvatel domu; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života – bez souhlasu tedy nemohou být zaznamenávány vchody do jednotlivých bytů. Tím byl vyřešen i před tím těžce řešitelný problém souhlasu osob, které v domě nebydlí, (návštěvy, listonoši, údržba atd.), dále problematického odvolání souhlasu v domě bydlících osob u již provozovaného kamerového systému a souhlasu osob, které se do domu nastěhovaly po zprovoznění kamerového systému, tedy nových obyvatel.

Provozování čipových zámků je považováno za zpracování ve smyslu zákona, pořizuje-li zámek záznam každého jeho použití a čas použití přiřazuje ke konkrétní fyzické osobě. Jedná se o postup obdobný kamerovým záznamům. Vzhledem k nižšímu riziku při zneužití však Úřad nevyžaduje v tomto případě plnění oznamovací povinnosti.

Při provozování kombinace výše zmíněných technických zařízení je potřeba dbát na skutečnost, že se může jednat o shromažďování osobních údajů, které již pro daný účel nejsou nezbytné, tedy o postup v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Podle zákona o ochraně osobních údajů je správcem osobních údajů iniciátor pořizování a uchování kamerového záznamu, který určí účel a prostředky zpracování, v tomto případě bytové družstvo, pokud tím nepověří jiný subjekt. V souvislosti se zpracováním mu ze zákona budou vyplývat povinnosti stanovené mimo jiné §§ 5, 10 až 16.

K některým z těchto povinností:

Účel zpracování

Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona je správce povinen stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány.

Podle Čl. 5 odst. 1 písm. b) osobní údaje musí být shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nesmějí být dále zpracovávány způsobem, který je s těmito účely neslučitelný; další zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely se nepovažuje za neslučitelné s původními účely („účelové omezení“).

Doba zpracování

Podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona je správce povinen uchovávat osobní údaje (v tomto případě kamerový záznam) pouze po dobu, která je nezbytná k účelu zpracování. Ta není dikcí zákona přesněji vymezena. Posuzuje se ad hoc podle konkrétních podmínek zpracování osobních údajů. Musí být organizačně a technicky zdůvodněná. Obvykle nepřesáhne období několika dnů, kdy je objektivně možné zjistit újmu na majetku.

Pro porovnání – podle Čl. 5. odst. 1 písm. e) obecného nařízení osobní údaje musí být uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány; osobní údaje lze uložit po delší dobu, pokud se zpracovávají výhradně pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely podle čl. 89 odst. 1, a to za předpokladu provedení příslušných technických a organizačních opatření požadovaných tímto nařízením s cílem zaručit práva a svobody subjektu údajů („omezení uložení“).
(PŘÍKLAD obchod – logistické centrum).

Informační povinnost

VELKÁ CHYBOVOST Podle § 11 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů je správce při shromažďování osobních údajů povinen subjekt údajů informovat o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel budou osobní údaje zpracovány, kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat a komu mohou být osobní údaje zpřístupněny, nejsou-li subjektu údajů tyto informace již známy. Správce musí subjekt údajů informovat o jeho právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21. Podle § 21 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů může každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení, a podle písm. b) téhož ustanovení požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav. Zejména se může jednat o blokování, provedení opravy, doplnění nebo likvidaci osobních údajů. Podle odst. 2 tohoto paragrafu je-li žádost subjektu údajů podle odstavce 1 shledána oprávněnou, správce nebo zpracovatel odstraní neprodleně závadný stav.

I provozovatel kamerového systému v postavení správce má vůči fyzickým osobám informační povinnost podle § 11 zákona o ochraně osobních údajů. V souvislosti s pořizováním kamerového záznamu její součástí musí být i informace o skutečnosti, že osoby vstupují do prostoru zaznamenávaného kamerovým systémem - obvykle zřetelným, viditelným nápisem. Nejsou-li v něm uvedeny všechny informace ve smyslu § 11 zákona o ochraně osobních údajů, musí obsahovat i odkaz na jejich zdroj (telefonní číslo, recepci, veřejně dostupné webové stránky).

Podoba informační tabulky není zákonem upravena. Úřad však zpracoval její nezávazný vzor, který pro Vaše případné využití přikládám.

Ve věci informační povinnosti se zabývám neustále stížnostmi a dotazy ze strany obyvatel domu i náhodných příchozích a to především v souvislosti s kamerovým systémem.
DOPORUČENÍ

Ochrana osobních údajů a nakládání s nimi

Podle § 13 zákona je správce povinen zabezpečit osobní údaje, mimo jiné určit přístupová práva k nim, režim jejich zpracování, odpovědné osoby a jejich kompetence a tyto osoby řádně poučit. Do záznamu kamerového systému mohou tedy nahlížet jen pověřené osoby a to v souladu s účelem zpracování, kterým je ochrana majetku, tzn., po předchozím útoku na majetek nebo osoby. Záznam může být využíván jako důkazní prostředek pro Policii České republiky, obecní/městskou policii, správní úřady, soud, pojišťovny atp. Neoprávněné zpřístupnění záznamu nebo jeho zveřejnění např. na veřejně přístupném internetu by bylo Úřadem posuzováno jako porušení zákona o ochraně osobních údajů. Je povinen doložit kdo, kdy a za jakým účelem do záznamového zařízení nahlížel. Je povinen analyzovat rizika v souvislosti s únikem a zneužitím osobních údajů, s jejich zpracováním atd. Tyto povinnosti ještě ve větší míře stanovuje i obecné nařízení.

Podle odst. 2 je správce nebo zpracovatel je povinen zpracovat a dokumentovat přijatá a provedená technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních údajů v souladu se zákonem a jinými právními předpisy.

Správce je tedy povinen zabezpečit osobní údaje a v rámci toho určit přístupová práva k záznamům, osoby oprávněné nahlížet do záznamu, jejich kompetence a režim zpracování a řádně je poučit.

Někteří správci upravují přístupová práva tak, že do záznamu může nahlížet výhradně Policie České republiky a obecní/městská policie v souvislosti se šetřením.

Často se na mne lidé obracují stížnostmi:

- do záznamu nahlíží kde kdo
- předseda na základě záznamu šikanuje lidi, sleduje kdo kam chodí na návštěvu ...
- záznamové zařízení je umístěno u předsedy, ve sklepě ...
- předseda nahlíží do záznamu i dálkově

Podle § 14 zákona mohou zaměstnanci správce a jiné osoby, které zpracovávají osobní údaje na základě smlouvy s ním, zpracovávat osobní údaje pouze za podmínek a v rozsahu jím stanoveném.

Souvislost mezi §§ 13 a 14 – případné sankce

Podle § 15 odst. 1 zákona jsou tyto osoby vázány povinností mlčenlivosti, která trvá i po skončení zaměstnání nebo příslušných prací.

Kamerový záznam z pohledu ochrany osobních údajů i soukromí lidí je bezesporu velmi agresivní a zneužitelný. Měl by tedy být pořizován a využíván až v případě předchozího neúspěšného využití jiných, z uvedených důvodů méně agresivních, organizačních a technických prostředků. Proto Úřad v rámci registračního řízení žádá, aby provozovatel provedl analýzu nezbytnosti kamerového systému i omezení rizik zneužití záznamu. Obdobné povinnosti ve větším rozsahu správci ukládá i obecné nařízení.

Oznamovací povinnost

V souvislosti s provozováním kamerového systému se záznamem v bytových domech Úřad dosud vyžaduje plnění oznamovací povinnosti podle § 16 zákona, podle kterého je ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje nebo změnit registrované zpracování podle

tohoto zákona, s výjimkou zpracování uvedených v § 18, povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu před zpracováním osobních údajů.

Z textace ustanovení § 16 je zřejmé, že se jedná o povinnost budoucího správce a oznámení je nutné provést před zpuštěním záznamového zařízení, tedy ex ante, a že tato povinnost se vztahuje i na případné změny již zaregistrovaných informací.

Oznamovací povinnost správce splní, zašle-li elektronicky Úřadu řádně vyplněný registrační formulář. Elektronický podpis není potřebný. Informace k této povinnosti i elektronický registrační formulář jsou dostupné na výše zmíněném webu Úřadu pod tlačítkem „Registr“.

U většiny polí jsou ve formuláři pod modrými kolečky s bílými otázníky nápovědy. V případě nejasností lze kontaktovat oddělení registračních činností Úřadu pod tel. čísly 234 665 315 a 234 665 214. Vzhledem k tomu, že zápis o registraci je veden ve veřejně dostupném registru zpracování, kam může každý nahlédnout, případně si pořídit kopii, v souladu s ustanovením § 16 odst. 5 zákona vydá Úřad osvědčení o provedení registrace jen na písemnou žádost správce.

Neobdržíte-li od Úřadu do třiceti dnů od podání registračního formuláře požadavek na doplnění nebo jinou písemnou instrukci, lze spustit záznamové zařízení.

Ověřit, jestli správce splnil oznamovací povinnost a zpracování je zapsáno ve veřejném registru, lze na výše zmíněném webu pod tlačítky „Registr/Veřejný registr zpracování/Veřejný registr vyhledávání“. Ve formuláři, který takto otevřete, doporučuji vyplnit pouze poslední ze tří kolonek, tj. IČ, a stisknout tlačítko „Hledat“. Pokud tedy po uplynutí doby třiceti dnů od odeslání vyplněného formuláře neobdržíte od Úřadu informaci, doporučuji tuto možnost využít a pokud zpracování nebude zaregistrováno, neváhejte kontaktovat registrační oddělení, viz uvedená telefonní čísla.

Rovněž pokud se rozhodnete změnit zaregistrované údaje, např. počet kamer, instalaci kamer v dalším vchodu, likvidace kamerového systému, změna kontaktní osoby atp., máte po čase touto cestou možnost ověřit, jaké informace jste původně ve formuláři uvedli a zjistit přidělené registrační číslo subjektu, které zůstává stejné, a které v souvislosti s oznámením změn již musíte vyplnit. DOMY NA RŮZNÝCH ADRESÁCH

Pokud teprve plánujete instalaci kamer, pak s nabytím účinnosti obecného nařízení, tj. do 25. května 2018 oznamovací povinnost a registrace zpracování ve smyslu ustanovení §§ 16 až 19 a 35 zákona o ochraně osobních údajů pozbude platnost.

Záznam veřejného prostranství

V případě záznamu veřejného prostranství, např. v souvislosti s ochranou obvodového pláště budovy, oplocení, vstupu, případně vjezdu do domu, parkoviště na veřejném prostranství apod., musí být zabírán výhradně úsek nezbytný v souvislosti s deklarováním účelem zpracování, tj. ochranou majetku, a vymezený technickými parametry kamer. Neoprávněný záznam veřejného prostranství by totiž mohl být kvalifikován jako zpracování nad uvedený účel, tzn. v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů, případně jako porušení práva na ochranu soukromí ve smyslu § 81 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jehož posouzení je v působnosti soudu.

Průnik zákona o ochraně osobních údajů a občanského zákoníku

V dalším se budu také zabývat postupem v režimu občanského zákoníku. Dovolím si proto upozornit na provázanost českého právního řádu, zde konkrétně několik styčných míst a harmonických návazností ustanovení tohoto zákona a ustanovení zákona pro ochranu osobních údajů.

Např. podle § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů může správce zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů.

Podle § 84 občanského zákoníku je možné zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, jen s jeho svolením.

Podle § 5 odst. 2 písm. a) až písm. g) zákona může správce zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, např. podle písm. a), jestliže provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce nebo podle písm. e), pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby. Podotýkám, že právním zájmem v souvislosti s kamerovým záznamem může např. být ochrana majetku a osob – kamerový záznam za tímto účelem lze tedy pořídít bez souhlasu zaznamenaných osob.

Podle § 88 odst. 1 občanského zákoníku není svolení třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.

Srovnání § 5 odst. 2 zákona a § 84 občanského zákoníku
§ 5 odst. 2 písm. a), písm. e) zákona a § 88 občanského zákoníku

I Vaše bytové družstvo může být v souvislosti s provozováním kamerového systému žalováno

u soudu. Doporučuji proto zvážit následující 4 otázky:

- je pořízení kamerového záznamu důvodné,
- je stanoven účel pořízení záznamu,
- není veřejně dostupné prostranství/sousední nemovitost monitorována nadměrně, jsou kamery nastaveny v souladu s tímto účelem,
- byl záznam využit v souladu se stanoveným účelem?

Kamerové systémy mimo režim zákona o ochraně osobních údajů

Kamery vlastníků nebo uživatelů bytů, digitální kukátka

Jak již předesláno, za zpracování osobních údajů se považuje záznam, na jehož základě lze identifikovat fyzické osoby. Není-li záznam pořizován, nejedná se o postup v režimu zákona o ochraně osobních údajů.

Podle § 7 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, mimo jiné je kontrolující v souvislosti s výkonem kontroly oprávněn vstupovat do obydlí jen tehdy, je-li obydlí užívané k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti. Vlastníci nebo uživatelé těchto prostor jsou v tomto případě povinni kontrolujícímu vstup umožnit.

Není-li ohrožen život nebo nehrozí závažná újma na majetku, lze tedy do obydlí, kde nemá sídlo podnikatelský subjekt, vstoupit pouze se souhlasem bydlícího nebo na základě soudního příkazu. To se týká i Policie České republiky a Úřadu. Do obydlí lze vstoupit jen se souhlasem v něm bydlících osob nebo na základě soudního příkazu inspektor Úřadu tedy nemůže ověřit, jestli je požíván záznam, případně co je jeho obsahem.

Zákon nebrání postupu, kdy byt ve smyslu obydlí jeho obyvatel monitoruje např. za účelem ochrany majetku. Provozovatelem kamer však musí být respektováno právo osob pohybujících se ve společných prostorách domu nebo na veřejném prostranství, případně na okolních nemovitostech, na ochranu podoby a soukromí ve smyslu občanského zákoníku. Kamerový systém je nezbytné této skutečnosti přizpůsobit. Nemůže tedy bezdůvodně zabírat vstupy do sousedních bytů. Musí být nastaven tak, aby případně zabíral pouze část těchto prostor nezbytnou k ochraně majetku, v případě bytu a vstupních dveří do něho. Takto lze chránit i automobil zaparkovaný na veřejně dostupném prostranství.

Sledování nebo záznam výše uvedených prostor nad nezbytnou potřebu by na základě občanskoprávní žaloby mohlo soudem být kvalifikováno jako dotčení práva na ochranu podoby a soukromí dotčené osoby ve smyslu § 81 a násl. občanského zákoníku.

V uvedeném režimu je posuzováno i provozování elektronického kukátka pořizujícího záznam. Při záměru využít tohoto zařízení je však třeba brát v úvahu, že na rozdíl od kamery je nastavení zaznamenávaného prostoru kukátkem problematické a nebezpečí neoprávněného záznamu společných prostor domu, případně vchodu do okolních bytů, tzn. jednání v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů a občanským zákoníkem, je mnohem vyšší.

Ad hoc pořízené fotografie a kamerové záznamy

Podle § 4 písm. e) zákona se zpracováním osobních údajů mimo jiné rozumí jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky.

Pokud jsou kamerové záznamy a fotografie pořízeny ad hoc prostřednictvím mobilních elektronických prostředků, telefon, příruční kamera, nikoliv pevně instalovaným zařízením kontinuálně pořizujícím obrazový případně zvukový záznam, pak např. z důvodu absence prvku systematickosti nejde o zpracování osobních údajů ve smyslu výše citovaného § 4 písm. e) zákona a posouzení věci nenáleží do působnosti Úřadu. Tento postup by Úřadu neumožnil uplatnit jeho dozorové kompetence. Může však jít o postup v režimu občanského zákoníku, kdy osoba, která se domnívá, že je dotčeno její právo na ochranu podoby a soukromí ve smyslu § 81 a násl. tohoto zákona má možnost obrátit se občanskoprávní žalobou na soud.

Kamery provozované v reálném čase

Pokud kamery fungují výhradě on-line bez pořízení záznamu, nejedná se o zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Toto jednání není v režimu zákona a neumožňuje Úřadu uplatnit svěřené dozorové kompetence.

I pouhé sledování fyzických osob je možné pojmout jako jednání v režimu občanského zákoníku. Posouzení legality postupu v režimu tohoto zákona však nenáleží do zákonem vymezené působnosti Úřadu, ale soudu.

Makety

Užití nefunkčních maket, kdy není pořizován záznam, ani nejsou fyzické osoby sledovány, není v režimu zákona.

Perimetrický systém

Pokud systém detekuje pouze vstup do určitého prostoru a toto narušení eviduje bez záznamu podoby osob - narušitelů, tzn., že na jeho základě nelze osoby vstupující do zaznamenávaného prostoru identifikovat, nejedná se o zpracování osobních údajů a zákon o ochraně osobních údajů se na tento postup nevztahuje, tedy ani oznamovací a informační povinnost.

Kamerový záznam jako důkazní prostředek

Podle mého právního názoru každý občan domnívající se, že zaznamenal jednání v rozporu se zákonem, má právo poskytnout takový záznam jako důkazní prostředek orgánům činným v trestním řízení a správním úřadům. Rozhodnutí o jeho přijetí je plně v kompetenci těchto institucí. Ani v případě, kdy důkazní prostředek byl pořízen a užit v rozporu s dílčím ustanovením zákona, nelze a priori říci, že nemůže být příslušnou institucí přijat. Jde o zvážení závažnosti mezi tímto dílčím porušením a závažnosti doloženého jednání.

V souvislosti s dobou uchování uvádím, že pokud je příslušný segment záznamu využit jako důkazní prostředek a stane se součástí spisu, jedná se o změnu účelu a doba jeho uchování bývá určena příslušným právním předpisem nebo skartační lhůtou stanovenou zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

Poskytnutí segmentu kamerového záznamu Policii České republiky

Povinnost poskytnout kamerový záznam Policii České republiky v rámci jejího plnění konkrétních úkolů stanovuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, včetně stanovení osob, na které se předmětná povinnost vztahuje i nevztahuje, např. osoby blízké.

Upozorňuji, že požádat o poskytnutí důkazního prostředku, včetně kamerového záznamu je policista oprávněn pouze v souvislosti s plněním konkrétního úkolu policie. Velmi doporučuji, aby si v takovém případě bytové družstvo vyžádalo písemný doklad policie o skutečnosti, že je záznam vyžadován v souladu s jejím postupem.

K některým otázkám v souvislosti s obecným ustanovením

Nejdřív je třeba říci, že v současnosti probíhá tvorba nového zákona o ochraně osobních údajů, kterou bylo pověřeno Ministerstvo vnitra. Souběžně probíhá i připomínkové řízení k tomuto zákonu. Velmi proto doporučuji případnými připomínkami se co nejdříve obrátit na uvedené ministerstvo.

Zákon o zpracování osobních údajů není ve schválené podobě. Nelze tedy ani závazně sdělit, dokonce ani předjímat definitivní znění jednotlivých ustanovení a o to méně jejich aplikaci obecného nařízení na konkrétní situace. Srovnajme to např. s vývojem aplikace zákona a stanoviska Úřadu v souvislosti s kamerovým systémem v bytových domech.

V souvislosti s obecným nařízením ve veřejnosti vyvstávají obavy z nadměrné administrativní zátěže z důvodu nutnosti vést další dokumentaci, vysokých pokut a rozšíření počtu subjektů oprávněných pokuty udělovat. I přesto, že mi bylo doporučeno, abych se k podobě, dopadům a dalším konkrétním záležitostem v souvislosti s aplikací obecného nařízení pro neúplnost důležitých dokumentů, nového zákona o ochraně osobních údajů, aplikačních komentářů a stanovisek nevyjadřoval, uvádím pro názornost nejfrekventovanější dotazy v souvislosti s obecným nařízením, kterými se na mne lidé obracejí a mé nezávazné odpovědi.

Pokud pořizujeme fotografie sousedů nebo kamerový záznam za účelem ochrany majetku, zpracováváme biometrické údaje?

Čl. 4 Definice

14. **biometrickými údaji** se rozumí osobní údaje vyplývající z konkrétního technického zpracování týkající se fyzických či fyziologických znaků nebo znaků chování fyzické osoby, které umožňuje nebo potvrzuje jedinečnou identifikaci, **například zobrazení obličeje** nebo daktyloskopické údaje.

Podle Čl. 51 úvodu k obecnému nařízení by zpracování fotografií nemělo být systematicky považováno za zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, neboť na fotografie se definice biometrických údajů vztahuje pouze v případech, kdy jsou zpracovávány zvláštními technickými prostředky umožňujícími jedinečnou identifikaci nebo autentizaci fyzické osoby.

Odpověď: Tato specifikace se zajisté dá aplikovat i pro kamerový záznam pořízený za účelem ochrany majetku a osob. V takovém případě se tedy jedná o zpracování osobních údajů, nikoliv biometrických údajů.

Jak je to s vedením záznamů o činnosti? Kdy je potřebné vést záznamy v souvislosti s postupem BD, SVJ i při využívání kamerových systémů v bytových domech?

Čl. 30 Záznamy o činnostech zpracování

1. Každý správce a jeho případný zástupce vede záznamy o činnostech zpracování, za něž odpovídá.

5. Povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 se nepoužijí pro podnik nebo organizaci zaměstnávající **méně než 250 osob**, ledaže zpracování, které provádí, **pravděpodobně představuje riziko** pro práva a svobody subjektů údajů, **zpracování není příležitostné**, nebo zahrnuje **zpracování zvláštních kategorií údajů** uvedených v čl. 9 odst. 1 nebo **osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů** uvedených v článku 10.

Odpověď: Příležitostné zpracování – z této formulace by vyplývalo, že záznamu o činnosti by musel vést každý správce, protože podle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů se zpracováním osobních údajů rozumí mimo jiné jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Tato verze se však nyní jeví jako nepřesná

a podle dosavadních názorů bude povinnost vést záznamy o činnosti v případech vymezených počtem 250 zaměstnanců a dále v případech představujících riziko nebo vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů.

Pojmy „riziko“ a „vysoké riziko“ pro práva a svobody fyzických osob charakterizují Čl. 75, 76, 86 a 91 úvodu k obecnému nařízení. V neúplné zkratce by se mělo jednat o možnost diskriminace, krádež nebo zneužití identity pohromení služebního tajemství, rizika zbavení práv a svobod subjektu údajů, prolomení ochrany v současnosti nazývaných citlivých údajů, automatizované profilování lidí, zpracování značných množství osobních údajů a subjektů údajů na regionální, celostátní nebo nadnárodní úrovni, jež by mohly mít dopad na velký počet subjektů údajů, rizik při předání osobních údajů do třetích zemí atp.

Jsem názoru, že tato kritéria se na Vaše podmínky nevztahují. Znění předmětných ustanovení úvodu k obecnému nařízení v plném znění přikládám, viz příloha č. 2.

Jak je to s ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu

Čl. 33: Jakékoli porušení zabezpečení osobních údajů správce bez zbytečného odkladu a pokud možno do 72 hodin od okamžiku, kdy se o něm dozvěděl, **ohlásí dozorovému úřadu** příslušnému podle článku 55, ledaže **je nepravděpodobné, že by toto porušení mělo za následek riziko pro práva a svobody fyzických osob**. Pokud není ohlášení dozorovému úřadu učiněno do 72 hodin, musí být současně s ním uvedeny důvody tohoto zpoždění.

Odpověď: Opět lze usuzovat, že v případě společenství a bytových družstev by tato povinnost nebyla vyžadována. Vzhledem ke skutečnosti, že ohlášení případů porušení zabezpečení dozorovému úřadu v daném termínu by mohlo být považováno za jednu z okolností, které mohou příznivým způsobem ovlivnit výši případně udělené pokuty, doporučuji tuto povinnost plnit ve všech případech.

Podle odst. 5 téhož článku je Správce **dokumentuje veškeré případy** porušení zabezpečení osobních údajů, přičemž uvede skutečnosti, které se týkají daného porušení, jeho účinky a přijatá nápravná opatření. Tato dokumentace musí dozorovému úřadu umožnit ověření souladu s tímto článkem.

Jak je to s oznamování případů porušení zabezpečení osobních údajů subjektu údajů

Čl. 34 Pokud je pravděpodobné, že určitý případ porušení zabezpečení osobních údajů bude mít za následek **vysoké riziko** pro práva a svobody fyzických osob, oznámí správce toto porušení bez zbytečného odkladu subjektu údajů.

Odpověď: Tato povinnost je opět stanovena v případě možného vysokého rizika. Lze tedy přepokládat, že se na společenství a bytová družstva nebude vztahovat.

A co posouzení vlivu na ochranu osobních údajů?

Čl. 35 Pokud je pravděpodobné, že určitý druh zpracování, zejména při využití **nových technologií**, bude s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování bude mít za následek **vysoké riziko** pro práva a svobody fyzických osob, provede správce před

zpracováním posouzení vlivu zamýšlených operací zpracování na ochranu osobních údajů. Pro soubor podobných operací zpracování, které představují podobné riziko, může stačit jedno posouzení.

Odpověď: Opět lze dle dostupných informací dedukovat, že by se tato povinnost na Vás, snad s výjimkou pořizování kamerového záznamu, nevztahovala. Provedení analýz v souvislosti s kamerovými systémy však Úřad požaduje od platnosti zákona o ochraně osobních údajů, tj. od 1. prosince 2000.

Jak je to s předchozí konzultací

Čl. 36 odst. 1. Správce konzultuje před zpracováním s dozorovým úřadem, pokud z posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle článku 35 vyplývá, že by dané zpracování mělo za následek vysoké riziko v případě, že by správce nepřijal opatření ke zmírnění tohoto rizika.

Odpověď – viz souvislost s vysokým rizikem jinak lze obecně říci, že správce má právo vyžadovat konzultaci u dozorového úřadu ve všech věcech obecného nařízení.

Kdo bude mít právo udělit správní pokuty nebo sankce?

Odpověď: Podle nynějšího stupně přípravy novely zákona o ochraně osobních údajů a dalších současných informací by bylo možné předpokládat, že jedinou institucí, která bude v postavení ústředního správního úřadu pro oblast osobních údajů a bude tedy vybavena pravomocí udělovat pokuty, bude dozorový úřad, tj. Úřad pro ochranu osobních údajů.

Na základě jakých kritérií bude stanovena výše pokuty? Nebudou pokuty likvidující?

Odpověď: Nejdříve je třeba říci, že podle Čl. 58 odst. 2 obecného nařízení má dozorový úřad mimo jiné tyto nápravné pravomoci:

- naříditi správci a zpracovateli, případně zástupci správce nebo zpracovatele, aby mu poskytli veškeré informace, které potřebuje k plnění svých úkolů;
- upozornit správce či zpracovatele, že zamýšlené operace zpracování pravděpodobně porušují toto nařízení;
- udělit napomenutí správci či zpracovateli, jehož operace zpracování porušily toto nařízení;
- naříditi správci nebo zpracovateli, aby vyhověli žádostem subjektu údajů o výkon jeho práv podle tohoto nařízení;
- naříditi správci či zpracovateli, aby uvedl operace zpracování do souladu s tímto nařízením, a to případně předepsaným způsobem a ve stanovené lhůtě;
- naříditi správci, aby subjektu údajů oznámil případy porušení zabezpečení osobních údajů;
- uložit dočasné nebo trvalé omezení zpracování, včetně jeho zákazu;
- naříditi opravu či výmaz osobních údajů nebo omezení zpracování
- uložit správní pokutu podle článku 83 vedle či namísto opatření uvedených v tomto odstavci, podle okolností každého jednotlivého případu;

Za porušení následujících ustanovení lze v souladu s odstavcem 2 uložit správní pokuty až do výše 10 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 2 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší:

Za porušení následujících ustanovení lze uložit správní pokuty až do výše 20 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 4 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší:

Obecné podmínky pro ukládání správních pokut stanovuje Čl. 83 obecného nařízení:

Každý dozorový úřad zajistí, aby ukládání správních pokut v souladu s tímto článkem ohledně porušení tohoto nařízení bylo v každém jednotlivém případě účinné, přiměřené a odrazující.

Při rozhodování o tom, zda uložit správní pokutu, a rozhodování o výši správní pokuty v jednotlivých případech se řádně zohlední tyto okolnosti:

- a) povaha, závažnost a délka trvání porušení s přihlédnutím k povaze, rozsahu či účelu dotčeného zpracování, jakož i k počtu dotčených subjektů údajů a míře škody, jež jim byla způsobena;
- b) zda k porušení došlo úmyslně nebo z nedbalosti;
- c) kroky podniknuté správcem či zpracovatelem ke zmírnění škod způsobených subjektům údajů;
- d) míra odpovědnosti správce či zpracovatele s přihlédnutím k jimi zavedeným technickým a organizačním opatřením
- e) veškerá relevantní předchozí porušení správcem či zpracovatelem;
- f) míra spolupráce s dozorovým úřadem za účelem nápravy daného porušení a zmírnění jeho možných nežádoucích účinků;
- g) kategorie osobních údajů dotčené daným porušením;
- h) způsob, jakým se dozorový úřad dozvěděl o porušení, zejména zda správce či zpracovatel porušení oznámil, a pokud ano, v jaké míře;
- i) v případě, že vůči danému správci nebo zpracovateli byla v souvislosti s tímž předmětem dříve nařízena opatření uvedená, splnění těchto opatření;
- j) dodržování schválených kodexů chování nebo schváleného mechanismu pro vydávání osvědčení
- k) jakoukoliv jinou přitěžující nebo polehčující okolnost vztahující se na okolnosti daného případu, jako jsou získaný finanční prospěch či zamezení ztrátám, přímo či nepřímo vyplývající z porušení.

Jakou dokumentaci budou společenství vlastníků jednotek a bytová družstva muset vést?

Doložení souhlasu - povinnost od prosince 2000

Doložení poskytnutí informací- povinnost od prosince 2000

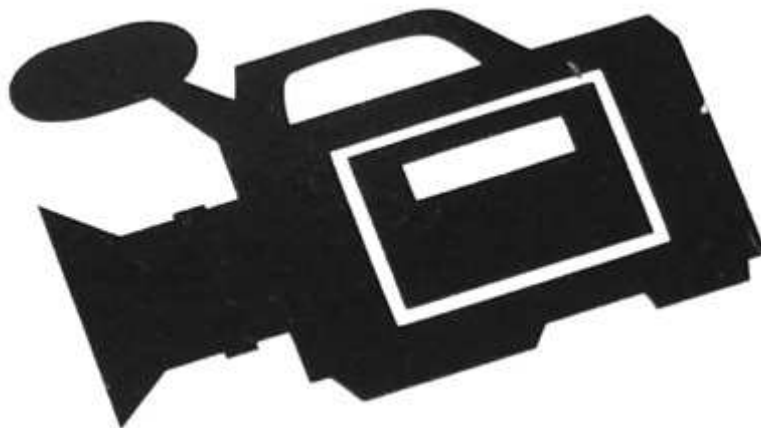
Dokumentace technických a organizačních opatření k zabezpečení OÚ - povinnost od prosince 2000

Dokumentace případů porušení zabezpečení osobních údajů

Příloha č. 1

Vzor informační tabulky

vzor informační tabulky

Objekt/Prostor je monitorován kamerovým systémem se záznamem

Správce zpracování je (doplňuje se název subjektu, IČO)

Podrobnější informace o kamerovém systému je možné získat (doplňuje se např. odkaz na osobu – jméno a příjmení nebo název, telefonní číslo, e-mail nebo odkaz na místo – pokladna, recepce, vrátnice, vývěska, webová stránka).

Příloha č. 2

Charakteristika pojmů „riziko“ a „vysoké riziko“ podle úvodu k obecnému nařízení

- (75) Různě pravděpodobná a závažná rizika pro práva a svobody fyzických osob mohou vyplynout ze zpracování osobních údajů, které by mohlo vést k fyzické, hmotné nebo nehmotné újmě, zejména v případech, kdy by zpracování mohlo vést k diskriminaci, krádeži či zneužití identity, finanční ztrátě, poškození pověsti, ztrátě důvěrnosti osobních údajů chráněných služebním tajemstvím, neoprávněnému zrušení pseudonymizace nebo jakémukoliv jinému významnému hospodářskému či společenskému znevýhodnění, kdy by subjekty údajů mohly být zbaveny svých práv a svobod nebo možnosti kontrolovat své osobní údaje, kdy jsou zpracovávány osobní údaje, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filosofickém přesvědčení nebo členství v odborech, kdy jsou zpracovávány genetické údaje či údaje o zdravotním stavu či sexuálním životě nebo odsouzení v trestních věcech a trestných činech či souvisejících bezpečnostních opatření, kdy jsou za účelem vytvoření či využití osobních profilů vyhodnocovány osobní aspekty, zejména prostřednictvím analýzy nebo odhadu aspektů týkajících se pracovních výsledků, ekonomické situace, zdravotního stavu, osobních preferencí nebo zájmů, spolehlivosti nebo chování, místa pobytu a pohybu, kdy jsou zpracovávány osobní údaje zranitelných osob, především dětí, nebo kdy je zpracováván velký objem osobních údajů a zpracování se dotýká velkého počtu subjektů údajů.
- (76) Pravděpodobnost a závažnost rizika pro práva a svobody subjektu údajů by měly být určeny na základě povahy, rozsahu, kontextu a účelům zpracování. Riziko by mělo být hodnoceno na základě objektivního posouzení, které stanoví, zda operace zpracování představují riziko či vysoké riziko.
- (89) Směrnice 95/46/ES stanovila obecnou povinnost ohlašovat zpracování osobních údajů dozorovým úřadům. Tato povinnost přináší administrativní a finanční zátěž, avšak nepřispěla ve všech případech ke zlepšení ochrany osobních údajů. Proto by měla být tato nerozlišená obecná ohlašovací povinnost zrušena a nahrazena účinnými postupy a mechanismy, které by se místo toho zaměřily na takové typy operací zpracování, jež mohou s ohledem na svou povahu, rozsah, kontext a účely představovat vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob. Mezi tyto typy operací zpracování mohou patřit ty, při nichž jsou zejména používány nové technologie, nebo které jsou zcela nového druhu a u nichž správce dosud neprovedl posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, nebo které se staly nezbytnými z důvodu času, který uplynul od prvotního zpracování.
- (91) To by mělo platit zejména pro rozsáhlé operace zpracování, jež mají sloužit ke zpracování značného množství osobních údajů na regionální, celostátní nebo nadnárodní úrovni, jež by mohly mít dopad na velký počet subjektů údajů a u nichž je pravděpodobné, že budou představovat vysoké riziko, například vzhledem k jejich citlivosti, pokud se v souladu s dosaženou úrovní technických znalostí použije ve velkém rozsahu nová technologie, jakož i pro jiné operace zpracování, které představují vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů, zejména v případech, kdy s ohledem na tyto operace je pro subjekty údajů obtížnější uplatnit svá práva. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů by mělo být vypracováno i v případech, kdy se osobní údaje zpracovávají za účelem přijetí rozhodnutí o konkrétních fyzických osobách v návaznosti na jakékoliv systematické a rozsáhlé hodnocení osobních aspektů týkajících se fyzických osob na základě profilování těchto

údajů nebo v návaznosti na zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, biometrických údajů, nebo údajů o odsouzení v trestních věcech a o trestných činech či souvisejících bezpečnostních opatřeních. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů je rovněž zapotřebí v případě monitorování veřejně přístupných prostor prováděného ve velkém rozsahu, zejména pokud se k němu používá optických elektronických přístrojů, nebo v případě jakýchkoliv jiných operací, kdy má příslušný dozorový úřad za to, že je pravděpodobné, že zpracování bude představovat vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů, zejména proto, že tyto úkony brání subjektům údajů v uplatňování některého z jejich práv nebo v používání některé služby či smlouvy, nebo proto, že jsou prováděny systematicky a ve velkém rozsahu. Zpracování osobních údajů by nemělo být považováno za zpracování velkého rozsahu, pokud se jedná o zpracování osobních údajů pacientů nebo klientů jednotlivými lékaři, zdravotníky nebo právníky. V takových případech by posouzení vlivu na ochranu osobních údajů nemělo být povinné.